

PROFESSIONEEL STATUUT van de Indicerende en adviserende Artsen

Werkgever en arts

Overwegende

1. dat de cliënt moet kunnen rekenen dat hij een zelfstandige en onafhankelijke sociaal medische beoordeling en advisering krijgt waarbij zijn vertrouwensrelatie met de arts voldoende is beschermd, dat de werkgever en de arts zich gezamenlijk, met respect voor elkaars verantwoordelijkheden, naar beste vermogen inzetten om de onafhankelijkheid van de medische beoordeling ten opzichte van de cliënt te allen tijde te waarborgen;
2. dat de arts, vanuit zijn taak respectievelijk opdracht, bij de aan de organisatie opgedragen uitvoering van wetten en regelingen, voor zijn geneeskundig handelen jegens de cliënt een eigen, professionele verantwoordelijkheid heeft;
3. dat in de Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG) is omschreven wat onder geneeskundig handelen wordt verstaan;
4. dat geneeskundig handelen van de arts is onderworpen aan de Medische Tuchtwet, de Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG), het Wetboek van Strafrecht (artikel 272) en Strafvordering (artikel 218) en op termijn aan de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO);
5. dat de professionele autonomie die voortvloeit uit het gestelde onder overweging 4 in het verlengde ligt van de door de wetgever beoogde rechtsbescherming van de cliënt;
6. dat de arts zowel voor zichzelf, als samen met de andere artsen werkzaam in een zelfde dienstverband, verantwoordelijkheid draagt voor een verantwoord niveau van beroepsuitoefening;
7. dat, zowel vanuit de individuele als vanuit de collectieve professionele verantwoordelijkheid van artsen, nadere regels dienen te worden vastgesteld door de beroepsgroep, ter handhaving en optimalisering van doelmatigheid, zorgvuldigheid en niveau van het geneeskundig handelen, met inachtneming van normen van medische ethiek en stand van de medische wetenschap;
8. dat de werkgever eindverantwoordelijk is voor de kwaliteit en continuïteit van het gehele proces en voor de dienstverlening in het algemeen;

concluderende, dat de individuele respectievelijk collectieve professionele verantwoordelijkheid van de bij de organisatie werkzame artsen in de verhouding tot die van de werkgever in een regeling dient te worden omschreven, komen overeen dat de arts zijn werkzaamheden zal verrichten met inachtneming van het hierna geformuleerde professioneel statuut, als onderdeel van de overeengekomen arbeidsvoorwaarden.

ARTIKEL 1

1. In dit statuut wordt verstaan onder:

1.1 Organisatie

het publiekrechtelijke of privaatrechtelijke lichaam, zoals omschreven in de op een arts van toepassing zijnde rechtspositieregeling.

1.2 Werkgever

het publiekrechtelijke of privaatrechtelijke lichaam, dat de arts heeft aangesteld, dan wel met wie de arts een arbeidsovereenkomst is aangegaan.

1.3 Arts

De geneeskundige, die in de organisatie werkzaam is op het terrein van de sociaal medische advisering en indicatiestelling, en uit dien hoofde geneeskundige handelingen verricht.

1.4 Cliënt

De persoon, wiens gezondheidstoestand door de arts wordt beoordeeld wegens een aanspraak die voortvloeit uit wetgeving, wettelijke regeling of particuliere verzekeringsovereenkomst.

1.5 Toetsing

Het (collectief) evalueren of werkwijze en geneeskundig handelen voldoen aan de professionele standaard

1.6 Professionele verantwoordelijkheid

Dit is de specifieke, niet overdraagbare verantwoordelijkheid van de medische professional die gebaseerd is op de individuele deskundigheid en vaardigheden die voortkomen uit de wetenschappelijke standaard van de beroepsgroep.

1.7 Medisch professionele autonomie

Medisch professionele autonomie wil zeggen dat de arts onafhankelijk bepaalt welke onderzoeken, al dan niet door hemzelf uit te voeren, hij nodig acht om tot een beargumenteerd oordeel te komen in zake diagnose/stoornis/ beperking, en de daaruit voortvloeiende belastbaarheid en te komen tot een advies over de noodzakelijke zorg en voorzieningen, samenhangend met een eventueel aanwezige handicap.

1.8 Professionele standaard

Datgene wat binnen de beroepsgroep aanvaard en gebruikelijk is, rekening houdend met de stand van de medische wetenschap, waaronder mede wordt verstaan het geheel van beroepscode, protocollen, standaarden en wet- en regelgeving.

2. Dit professioneel statuut is overeenkomstig van toepassing op elke arts die binnen de organisatie sociaal medische adviezen uitbrengt en indicaties stelt.

ARTIKEL 2

1. De arts verricht op het gebied van zijn deskundigheid geneeskundige handelingen ten aanzien van personen, die aan zijn beoordeling en advisering zijn toegewezen op grond van de aan de organisatie opgedragen en aan omschreven richtlijnen onderworpen uitvoering van wetten en regelingen, dan wel door de organisatie ontvangen aanvraag voor, respectievelijk aanspraak op een (particuliere) verzekering, binnen het daaraan door de organisatie in samenspraak met de artsen vastgestelde beleid
2. Bij de geneeskundige handelingen, genoemd in lid 1, is de professionele autonomie, omschreven in art. 1, lid 7, van toepassing.

ARTIKEL 3

1. Ter handhaving en bevordering van een kwalitatief hoog niveau van beroepsuitoefening en om te (blijven) voldoen aan de eisen welke in redelijkheid aan de arts mogen worden gesteld, verplicht de arts zich deel te nemen aan een systeem van onderlinge toetsing, aan scholing en aan bij- en nascholingsactiviteiten.
2. De in lid 1 genoemde toetsing vindt plaats aan de hand van binnen de beroepsgroep in gezamenlijk overleg vastgestelde procedures.
3. De werkgever verplicht zich om de arts in de gelegenheid te stellen om zijn uit lid 1 voortvloeiende verplichtingen te kunnen nakomen.

ARTIKEL 4

De werkgever draagt de verantwoordelijkheid voor het beschikbaar stellen van toereikende personele, instrumentele en ruimtelijke middelen ten behoeve van een adequate functieervulling.

1. De arts verplicht zich om zich bij de uitvoering van zijn werkzaamheden te houden aan de regels en aanwijzingen, welke door of namens de werkgever worden gegeven met het oog op een doeltreffend en doelmatig functioneren van de organisatie.
2. De werkgever verplicht zich om met betrekking tot de voor de arts uit lid 2 voortvloeiende verplichting rekening te houden met diens professionele verantwoordelijkheid ten opzichte van de cliënt.

ARTIKEL 5

1. De arts legt overeenkomstig de wettelijke voorschriften de door hem verrichte geneeskundige handelingen, bevindingen en overwegingen vast in een medisch dossier.

2. Beheer van en toegang tot medische dossiers, alsmede gebruik, inzage en verstrekking van gegevens daaruit zijn vanuit de organisatie geregeld, met inachtneming van wet- en regelgeving inzake bescherming van persoonsgegevens en medische dossiers. De werkgever is derhalve onder meer verplicht er zorg voor te dragen dat medische dossiers op zorgvuldige wijze worden opgeborgen en wel zodanig dat geheimhouding van de inhoud daarvan is verzekerd.

ARTIKEL 6

1. De arts zal op verzoek van de werkgever medewerking verlenen aan opleiding/bijtscholing van het in de organisatie werkzame personeel.
2. De werkgever zal voor de in het vorige lid genoemde medewerking de benodigde tijd beschikbaar stellen aan de arts, opdat deze op adequate wijze invulling kan geven aan de uit de eerdere artikelen voortvloeiende verplichtingen jegens de cliënt.
3. Het in lid 1 en 2 bepaalde is van overeenkomstige toepassing op stageverlening aan en opleiding van personen van buiten de organisatie

ARTIKEL 7

Het Professioneel Statuut is onverbrekkelijk verbonden met de arbeidsovereenkomst tussen de arts en de werkgever.

De aan dit statuut gehechte toelichting maakt daarvan onlosmakelijk deel uit.

TOELICHTING

Waar in de tekst van het professioneel statuut en de toelichting de woorden "hij" of "zijn" betrekking hebben op de arts, dienen deze woorden tevens gelezen te worden als "zij" respectievelijk "haar".

I. WETTELIJK KADER

Het Professioneel Statuut vindt zijn bestaansrecht in de eerste plaats in het (ongeschreven) recht van de cliënt op een onafhankelijke beoordeling/advisering door de arts waarin diens professionele autonomie het sterkst naar voren komt. Zeker gezien de niet vrijwillige arts-cliënt-relatie is de arts gehouden om te komen tot een zelfstandige en onafhankelijke beoordeling, die uitsluitend voortvloeit uit zijn specifieke deskundigheid, zonder dat daarbij een ander belang mag prevaleren. Een en ander voor zover dit blijft binnen aangegeven grenzen.

Daarnaast heeft de wetgever ter bescherming van de rechten van de cliënt een wettelijk kader opgesteld dat de vrijheid van handelen van de arts beperkt.

In dit verband kunnen onder meer worden genoemd:

- De Medische Tuchtwet van 1928, houdende nadere voorschriften ten aanzien van de uitoefening der geneeskunst en sancties stellende op het zich schuldig maken aan handelingen die het vertrouwen in de stand der artsen ondermijnen, dan wel op het veroorzaken van ernstige schade aan personen door nalatigheid of grove onkunde.
- De Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG), waarin onder meer een omschrijving gegeven wordt van wat onder geneeskundig handelen dient te worden verstaan; "alle verrichtingen - het onderzoeken en het geven van raad daaronder begrepen -, rechtstreeks betrekking hebbende op een persoon en ertoe strekkende hem van een ziekte te genezen, hem voor het ontstaan van een ziekte te behoeden of zijn gezondheidstoestand te beoordelen, dan wel verloskundige bijstand te verlenen". Voorts wordt daarin de tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid nog verder dan in het verleden uitgebreid met een nieuwe tuchtnorm: niet alleen het schenden van het vertrouwen in de medische stand, maar ook het tekortschieten in zorg voor de patiënt is de verantwoordelijkheid waarop de medicus zal worden aangesproken (artikel 62).
- Het Wetboek van Strafrecht, waarin strafrechtelijke sancties worden gesteld op overtredingen van de zwijgplicht (artikel 272).
- Het Wetboek van Strafvordering (artikel 218) en het Burgerlijk Wetboek (artikel 1946), regelende de mogelijkheid om in rechte gebruik te maken van het beroepsgeheim.
- De Wet Persoonsregistratie van 1988, houdende regels ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met persoonsregistraties (verschoningsrecht).
- De Wet op de Geneeskundige Behandelings Overeenkomst (WGBO), die bepaalt dat aan iedere geneeskundige handeling een (stilzwijgende) overeenkomst tussen behandelaar en cliënt ten grondslag ligt, zulks ter versterking van de rechtspositie van de cliënt, en die onderstreept dat de vereiste "zorg van een goed hulpverlener" aan de arts mogelijkheden biedt om situaties te voorkomen, die niet in het belang zijn van de

cliënt. Tevens bepaalt de wet dat de aansprakelijkheid van de hulpverlener, respectievelijk van de organisatie, niet kan worden beperkt of uitgesloten.

De vorenvermelde wetgeving en de jurisprudentie maken duidelijk dat de arts tucht- en strafrechtelijk aansprakelijk is voor zijn geneeskundig handelen. Daarnaast is hij onverminderd civielrechtelijk aansprakelijk.

De wetgeving, die onder meer sancties stelt op het veroorzaken van schade door grove onkunde, veronderstelt ten aanzien van geneeskundig handelen dat de arts zijn vak daadwerkelijk bijhoudt.

II. GENEESKUNDIG HANDELEN, PROFESSIONELE AUTONOMIE EN VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE WERKGEVER.

Een arts in dienstverband kan te maken krijgen met strijdige belangen tussen die van het individu (de cliënt) en die van de organisatie die uitvoerder is van een wet/verzekeringsovereenkomst, het zogenoemde functioneel derdenbelang. Het geobjectiveerde gezondheidsbelang van de cliënt dient altijd te prevaleren boven andere belangen.

Onder geneeskundig handelen door artsen sociaal medische advisering en indicatiestelling wordt verstaan:

- bijdragen in preventie van ziekte en handicap
- beoordelen van de gezondheidstoestand
- vaststellen van stoornissen, beperkingen en belemmeringen als gevolg van ziekte
- beoordelen welke voorzieningen en zorg nodig zijn om (zelfstandig) te kunnen functioneren in de maatschappij
- uitbrengen van een integraal, onafhankelijk en objectief advies over voorzieningen en zorg.

Voor zijn geneeskundig handelen draagt de arts een eigen en specifieke verantwoordelijkheid, die niet door of namens de werkgever kan worden overgenomen of ingeperkt. Het hebben van een gezagsverhouding binnen de organisatie ontslaat de arts dan ook op geen enkele wijze van deze eigen verantwoordelijkheid. De professionele autonomie maakt onderdeel uit van de professionele verantwoordelijkheid. De professionele autonomie stelt de arts in staat tot zijn cliënt-gebonden medisch oordeel te komen zonder rekening te (hoeven) houden met mogelijke financiële, strategische en/of politieke belangen van de werkgever en daarvan afgeleid de opdrachtgever van de werkgever.

Sociaal medische advisering en indicatiestelling dient plaats te vinden conform de door de beroepsgroep ontwikkelde professionele standaard, dat wil zeggen met inachtneming van de nauwgezetheid en zorgvuldigheid die van artsen verwacht mag worden en uitgaande van de stand van de medische wetenschap.

Om de professionaliteit van de arts te waarborgen, heeft de wetenschappelijke vereniging van de beroepsgroep een beroepsprofiel opgesteld, bevordert zij onderzoek en onderwijs en ondersteunt zij het ontwikkelen van protocollen en standaarden. Intervisie en intercollegiale toetsing worden door de wetenschappelijke vereniging gestimuleerd.

De taak van de arts sociaal medische advisering en indicatiestelling is gebaseerd op wetgeving op het gebied van zorg en voorzieningen, waarin medische beoordeling wordt gevraagd.

Het betreft in het jaar 2000 onder andere taken die voortvloeien uit de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) en het Zorgindicatiebesluit (AmvB) dat is gebaseerd op de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ), + de bij de regelgeving behorende jurisprudentie. Omdat regelgeving wijzigt wordt in deze toelichting geen uitputtende opsomming van wetten en regels opgenoemd waarop de werkzaamheden van de arts sociaal medische advisering en indicatiestelling zijn gebaseerd.

N.B. Aangezien de sociaal medische advisering en indicatiestelling mede afhankelijk is van ontwikkelingen in maatschappij en wetgeving zullen dergelijke veranderingen in de toekomst aanleiding kunnen zijn tot heroverweging en wijziging.